

rentningstidspunkt i almindelighed tidspunktet for ekspropriationens ikrafttræden. På grund af de særlige vilkår, hvorunder fredningssager foregår, har man på fredningsområdet i en meget lang årrække som alt overvejende hovedregel ladet fredningsnævnets kendelsesdato være afgørende for både vurderingens tidspunkt og forrentningens begyndelse.

Denne hovedregel er således lagt til grund i lovforslagets § 21, stk. 3.

Det følger af denne sammenhæng mellem tidspunktet for vurderingsgrundlaget og tidspunktet for forrentningen af erstatningen, at begyndelsestidspunktet for forrentningen vil kunne forskydes i det omfang, der foreligger andre vurderingstidspunkter, f. eks. i en situation, hvor overfredningsnævnet måtte ændre — i skærpente retning — en kendelse afsagt af fredningsnævnet og fra et givet tidspunkt, der vil ligge efter nævnskendelsen, forbyde en vis virksomhed.

Spørgsmål 11:

Hvilke erfaringer har man efter gældende lov for, at der er behov for en regel svarende til forslaget § 34?

Ad spørgsmål 11:

Den gældende lovs § 18, stk. 1, omtaler en ophævelse af en fredningskendelse efter anmodning fra ejeren. Loven omtaler derimod ikke den situation, at en kendelse i øvrigt skal ændres, eventuelt efter anmodning af andre end ejeren.

For en sådan ændring af afsagte fredningskendelser kan der være behov i en række tilfælde. Det kan således tænkes, at en kendelse er afsagt ud fra forkerte forudsætninger. Dette har været tilfældet ved adskillige tidligere fredninger, idet man på gennemførelsestidspunktet ikke havde øjnene åbne for, at et givet landskab ikke uden videre opretholder sig selv som en følge af fredningskendelsen. Ved adskillige hede-fredninger er det således fastsat, at græsning eller lyngslagning ikke er tilladt. I sådanne tilfælde bør der være mulighed for, at kendelsen tages op på ny.

Endvidere vil det ikke kunne undgås, at forudsætningerne for en fredning i visse tilfælde forandres så væsentligt, at den afsagte kendelse må ændres eller ophæves, uanset om ejeren fremsætter ønske herom.

Det er således forekommet, at selve det fredede objekt kan være forsvundet, bl. a. hvor der er sket fredning af enkelte træer eller trægrupper, ligesom f. eks. afvandingen af en mose kan medføre, at særligt sjældne planter, der har motiveret en fredning af en del af mosen, ikke længere eksisterer på stedet.

En særlig problematik fremkommer, når for et fredet område andre offentlige interesser end den fredningsmæssige kommer til at spille ind i den almindelige interesseafvejning. Dette vil under en dynamisk samfundsudvikling forekomme i stigende grad. Praktiske eksempler herpå er velkendte fra de seneste års offentlige debat: elføringer og anlæg af veje har i en række tilfælde givet anledning til fredningsnævnets genoptagelse af afsagte fredningskendelser. På tilsvarende måde har nævnene behandlet ansøgninger fra vandforsyningsmyndighederne om sådanne ændringer i de eksisterende fredninger, at vandindvindingen kan foregå så effektivt som muligt. Efterhånden som byudviklingen skrider frem, er det muligt, at kommunale myndigheder kan finde det tjenligt for offentlighedens interesser, at kendelser optages til revision.

Det er i enkelte tilfælde sket, at fredningsnævnet har dispenseret fra eller ændret i kendelser, der er afsagt af overfredningsnævnet. Også af denne grund har man fundet det rigtigst at få præciseret procedure og kompetenceforhold i lovtæksten.

Kap. IV. Planlægning.

Spørgsmål 12:

Hvordan har ministeren i praksis tænkt sig at administrere bestemmelsen i forslaget § 37, hvorefter kompetencen til at godkende fredningsplaner overflyttes fra overfredningsnævnet til ministeren?

Ad spørgsmål 12:

Overfredningsnævnets hidtidige behandling af de til godkendelse indsendte fredningsplaner har i det væsentlige bestået i, at nævnet har besigtiget de pågældende områder sammen med repræsentanter for planudvalg og vedkommende sogneråd, hvorefter sagen er blevet forhandlet med disse, navnlig med henblik på overfred-